

Natascha van Weezel:

‘Ik ben niet meer dat bange meisje’

Een jaar geleden maakte Natascha van Weezel met Sinan Can de documentaire Brug over de breuklijn, over polarisatie in de samenleving door het Israëliësch-Palestijnse conflict. Nu is er een vervolg. ‘Ik weet dat ik nare reacties kan verwachten.’

TEKST: BRAM DE GRAAF
BEELD: ANP, JIRI BÜLLER/LUMEN

Ze had geluk, zegt Natascha van Weezel. Ze is net terug uit Israël, waar ze was voor het vervolg op *Brug over de breuklijn*. Vlak na haar vertrek escaleerde het conflict met Hezbollah en werden veel vluchten geannuleerd. “Vooraf heb ik lang getwijfeld of ik wel moest gaan”, zegt ze. “Tijdens de opnames in Israël was het redelijk rustig, maar mijn verblijf had geen dag langer moeten duren.”

Hoe was de sfeer daar?

“Compleet anders dan tijdens mijn laatste bezoek in 2022. Ik trof een land in diepe rouw. Israëliërs lijken erg goed in het doorgaan met het gewone leven. In Tel Aviv, waar ik overnachtte, was het druk op de terrassen, op de markt en op het strand. Verwarrend, want tegelijkertijd zag ik overal posters van de gijzelaars. In de stad was een altaar opgericht voor de op 7 oktober vermoorde mensen, in cafés stonden lege stoelen voor gijzelaars. Ze waren overal. En overal waren protesten tegen Netanyahu. Israël is een land in crisis, een heel verdeeld land. Ondertussen >

*'Zolang mensen in hoop
geloven, is er hoop'*

PASPOORT

Naam: Natascha Rosa van Weezel

Geboren: Amsterdam, 2 augustus 1986

Privé: Woont samen met haar vriend, ze hebben een zoon

Opleiding: Deed een studie media en cultuur aan de UvA (niet afgemaakt) en de Nederlandse Filmacademie

Carrière: In 2007 verscheen haar boek *Magere jaren – Anorexiadagboek*. Na haar afstuderen maakte ze documentaires over de Tweede Wereldoorlog en de situatie in Israël en Palestina, zoals *Elke dag 4 mei* (2014), over de rol die de Tweede Wereldoorlog in haar generatie speelt en *Natascha's beloofde land* (2019) over Israël en de Palestijnse gebieden. Eind vorig jaar maakte ze samen met Sinan Can *Brug over de breuklijn*.

◀ lijkt niemand bezig met Gaza. Israëlische media besteden alleen aandacht aan de eigen militairen, niet aan de 40.000 doden. Als ik daarnaar vroeg, kreeg ik antwoorden als: 'Het is zuur, maar we zijn in oorlog en ze zijn onze vijand', of: 'Als zij de gijzelaars teruggeven, stoppen we.'"

Hoe beleefde jij die 7 oktober 2023?

"Ik was alleen met ons zoontje Max. Na zijn flesje wilde ik wandelen. Toen kreeg ik opeens allemaal whatsappberichten van vrienden: 'Is je familie oké?' Het drong niet tot me door. Zo'n grote aanval op Israël? Dat kan niet! Het nieuws meldde dat er raketten waren afgevuurd en dat terroristen waren binnengedrongen. Later kwamen de verhalen over de gruwelijke moordpartijen. Ik belde mijn familie. Ze zaten gelukkig veilig in de schuilkelder. Ik dacht al snel drie dingen: wat gebeurt er nu met Israël? Hoe neemt het wraak? En hoe reageert men in Nederland? Ik was bang voor nog meer polarisatie. Ik kreeg gelijk."

Waarom hebben Sinan Can en jij een tweede deel van 'Brug over de breuklijn' gemaakt?

"We waren nog niet klaar. We merkten dat mensen erg behoefte hebben aan hoop. Die hebben we proberen te zoeken in het conflictgebied zelf. We blikken daarnaast terug op de Oslo-akkoorden uit 1993. Ook toen was de situatie niet hoopvol en toch vonden Israël en de Palestijnen elkaar. De vrede was bijna gelukt. We wilden kijken of daar nu ook hoop op is. Zonder hoop kun je niet verder."

Na die eerste uitzending werden jullie bedreigd. Iemand mailde je: 'Ik hoop dat Hitler z'n taak afmaakt.' Wat deed het met je?

"Ik houd me al een tijdje hiermee bezig en weet inmiddels dat ik nare reacties kan verwachten. Ook doodsbedreigingen, zelfs Max werd bedreigd. Ik heb me een tijdje op de vlakte gehouden, ben niet op tv verschenen, heb er voorzichtig over

geschreven. Uiteindelijk dacht ik: ik wil niet dat we alleen de schreeuwers horen, dus zal ik mijn mond moeten opentrekken. Dat is een bewuste keuze."

Vroeger was je overal bang voor: om Joods te zijn, voor een herhaling van Auschwitz, voor mensen. Hoe is dat nu?

"Het is menselijk om soms bang te zijn, maar ik ben een volwassen vrouw en ik wil een rol spelen in het maatschappelijk debat. Polarisatie ondermijnt de democratie. Ik geloof in de dialoog: praat met elkaar, luister naar elkaar, leer van elkaar. Dat heb ik altijd gehad en sinds ik moeder ben, is het nog veel sterker geworden. In wat voor wereld wil ik dat Max opgroeit? Dat is niet de wereld van nu. Omdat ik een podium heb, moet ik daar iets aan doen."

Ook haar ouders hadden een podium. Moeder Annet Bleich schreef voor de Volkskrant, vader Max van Weezel werkte bij Vrij Nederland en presenteerde op radio en tv. Als kind zette ze zich af tegen hen en de journalistiek. Toch trad ze in hun voetsporen. "Vreselijk, hè", zegt ze lachend. "Dat was niet de bedoeling. Het omslagpunt was een dagboek over mijn tienertijd. Ik schreef over mijn eetstoornis. Op een dag kwam ik uit school en trof mijn vader lezend in die dagboeken aan. Hij zei: 'Dit is zo mooi, dit moet worden uitgegeven.'"

Je vader las jouw dagboeken?

"Ik was woest! Ik ben een halfjaar ontzettend boos op hem geweest. Maar op een gegeven moment werd ik nieuwsgierig. Mijn vader had nooit begrepen waarom ik die eetstoornis had. Zo'n ziekte lijkt om eten en afvallen te gaan, maar het draait feitelijk om controle. Je probeert je lijf te controleren in de hoop zo het hele leven te controleren. 'Nu kan ik in je hoofd kijken', zei mijn vader. 'Misschien dat anderen daar ook iets aan hebben.' Dat leek me een goed idee. Ik vond schrijven leuk, en blijkbaar kon ik het. Op de filmacademie merkte ik dat ik van documentaires hield en ben ik

*‘Ik geloof in de dialoog:
praat met elkaar, luister
naar elkaar, leer
van elkaar’*

me daarop gaan richten. Waarom zou ik me er tegen verzetten dat ik op mijn ouders lijk? Ik heb hun idealisme, werklust en nieuwsgierigheid.”

Je ouders hebben hun oorlog aan je doorgegeven, vertelde je eens. Heeft de huidige oorlog die van hen naar de achtergrond gedrongen?

“Bij ons thuis ging het altijd over de Tweede Wereldoorlog. Ik wist te jong al te veel. En hun oorlog speelt nog altijd mee, want het antisemitisme neemt ontzettend toe. Als mensen zeggen: ‘Het valt wel mee’, denk ik aan mijn grootouders. Zij overleefden de Holocaust en zeiden: ‘Antisemitisme zal altijd terugkomen. We moeten waakzaam blijven.’ Voor mij, en veel andere Joden, is het bestaansrecht van Israël daarom heel belangrijk. Het is mijn verzekeringspolis voor als ‘het weer gebeurt’. Ook al wil ik daar niet wonen, zeker nu niet: wat de regering-Netanyahu doet vind ik vreselijk.”

In het eerste deel zei je moeder niet meer te weten of ze in vrede geloofde. ‘Hoe moet ik het dan weten?’ vroeg je. Weet je het na deze reis wel?

“Zij is 73 jaar, ik 38. Ik vraag nog vaak dingen aan mijn in 2019 overleden vader, maar ik ben niet meer het meisje dat bang was voor alles. Ik weet zelf wat ik moet doen, ik maak mijn eigen keuzes. En ik weet inmiddels hoe ik mezelf beschermen kan, zelfs als ik word bedreigd. Anderen stoppen, ik ga door. Hopelijk altijd.”

Omdat er hoop is?

“Zolang mensen in hoop geloven, is er hoop. Ik was in Israël in een vredesdorp waar zeventig Joodse en zeventig Palestijnse families samenlevden. Het is klein, maar ze laten zien dat het kan werken. Als we maar willen. En dan kunnen mensen zeggen: ‘Het is maar een lichtpuntje.’ Maar duizend lichtpuntjes bij elkaar vormen een fel licht.”